

מגילת פבראשונה לחטא בו. זהו שפכתוב (ישעיה יא) לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי וגו'.

אמר רבי שמעון, הוא הלב שמדורו של יצר הרע בו. רבי אליעזר אומר, לב טוב בנין הגוף והנשמה, ומשום פך כתוב (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך, שהוא עקר הכל.

בשבא רב פהנא, אמר, פך אומרים משמם של בעלי הפריטא: שני בנינים של הגוף הם - הפכד והלב. שאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה, הפכד והלב מנהיגים את הגוף בכל צדדי איבריו. המנהיג של הראש הוא המוח, אבל של הגוף הם שנים. והראשון הוא הפכד, והשני הלב. והינו שכתוב בפרשה ויתרצו הפנים בקרפה, אלו שני בניני הגוף.

מה הטעם ויתרצו? משום שמהלב [מתעורר] נשפך היצר הרע. ויתרצו? [שאלו] וישליו היה צריך להיות! אלא, אמר רב הונא, ויתרצו - וישברו, פלומר, נשבר פחם וחילם. אמר רבי יהודה, הגוף מהו אומר? אם פן למה זה אנכי, ולמה נבראתי? מיד - ותלך לדרש את ה'.

ויאמר ה' לה שני גוים בבטנה ושני לאמים וגו'. אלו השני גאים - הפכד והלב. רבי יוסי אמר, המוח והלב. רבי יהודה אמר, המוח אין בכלל זה, משמע שכתוב בבטנה, ואין המוח בבטן אלא בראש. ושני לאמים ממעיף וגו', ורב יעבד צעיר. זהו הפכד, שהוא רב וגדול והוא משמש בו לפני הלב.

לפני הלב. שאמר רבי יהודה, הפכד קולט הדם ומשמש בו לפני הלב. ויצא הראשון אדמוני. אמר רב פהנא, הפכד הוא הראשון, והוא אדמוני. למה הוא אדמוני? על שכולע את הדם תחלה. רבי אליעזר אומר, למה נקרא שמו ראשון? על שהוא ראשון לכלע

ליהוי, אבל לא מנוולה כקדמיתא למחטי ביה. הך הוא דכתיב, (ישעיה יא) לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי וגו'.

אמר רבי שמעון, הוא לפא מדוריה דיצר הרע ביה. רבי אליעזר אומר, לפא טבא, בנינא דגופא ונשמתא, ובנין פך פתיב (דברים ז) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך שהוא עקרא דכלא.

כד אתא רב פהנא אמר, הכי אמרין משמיהון דמארי מתניתא, תרי בניינין דגופא אינון, פכדא ולפא. דאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה, פכדא ולפא אינון מנהגי גופא בכל סטרי אברוי, מנהגא דרישא מוחא. אבל דגופא אינון תרין וקנדמאה הוא ככדא, תניינא לפא. והיינו דכתיב בפרשתא, (בראשית כח) ויתרצו הפנים בקרפה, אלין תרין בנייני דגופא.

מאי טעמא ויתרצו. משום דלפא (אתער) אתנשי מניה יצר הרע. ויתרצו, (שאלו) וישליו מיבעי ליה. אלא אמר רב הונא, ויתרצו וישברו, פלומר נשבר פחם וחילם. אמר רבי יהודה, הגוף מהו אומר, אם פן למה זה אנכי ולמה נבראתי. מיד (בראשית כח) ותלך לדרש את ה'.

ויאמר ה' לה שני גוים בבטנה ושני לאמים וגו'. (בראשית כח) אלו השני גאים הפכד והלב. רבי יוסי אמר, המוח והלב. רבי יהודה אמר, המוח אין בכלל זה, משמע דכתיב בבטנה, והמוח אינו בבטן אלא בראש. ושני לאמים ממעיף וגו', ורב יעבד צעיר זהו הפכד שהוא רב וגדול, והוא משמש לפני הלב. דאמר רבי יהודה, הפכד קולט הדם ומשמש בו לפני הלב.

ויצא הראשון אדמוני. (בראשית כח) אמר רב פהנא, הפכד הוא הראשון והוא אדמוני. למה הוא אדמוני, על

הדם מפל המאכל, והוא ראשון לדם, אבל לא ליצירה. ובמה נבאר ורב יעבד צעיר? על שהוא רב וגדול בשעורו מן הלב, והוא עובד ללב.

אמר רבי אבא, למה באה הפרשה הזו? אלא להראות לבני העולם, שאף על גב שהשלמות ההיא תהיה בארץ - דרכו וטבעו של העולם לא ישתנה. רבי ייסא אמר, בא ראה, הפכד הוא הצד ציד, והוא ציד בפיו, והלב הוא החושב, והוא יושב אהלים. זהו שפתוב ויזד יעקב נזיד, חושב מחשבות, נושא ונותן בתורה.

ויזד יעקב נזיד, רבי בא בשם רבי אחא אמר, לעולם טבעו של עולם אינו משתנה, בא ראה, מה פתיב, ויזד יעקב נזיד, כמו שנאמר (שמות יח) אשר יזדו עליהם, ותרגומו: שחשבו. כלומר, הלב חושב ומהרהר בתורה בידיעת בוראו. מה פתוב? ויבא עשו מן השדה והוא עיף. הפכד שדרף טבעו לצאת ולצוד ציד בפיו לבלע ואינו מוצא, נקרא עיף, והוא אומר ללב: עד שאתה מהרהר בדברים אלו בדברי תורה, הרהר באכילה ובשתיה לקיים גופך. זהו שפתוב ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה, פי כן דרפי לבלע הדם ולשגר לשאר האברים, פי עיף אנכי, בלא אכילה ושתיה.

והלב אומר: תן לי הראשון והמבחר מכל מה שתבלע, תן לי בכורתך. זה שפתוב מכרה כיום את בכורתך לי, ראשית התאנה. עד שהלב מהרהר וחושב במאכל, בולע הפכד. שאלמלא אותו כסוף והרהור של הלב במאכל, לא יוכלו הפכד והאברים לבלע. שאמר רבי יוסי, פן דרף העבדים - שאינם אוכלים עד שהאדון אוכל.

שבולע את הדם תחלה. רבי אליעזר אומר, למה נקרא שמו ראשון, על שהוא ראשון לבלוע הדם מפל המאכל, והוא ראשון לדם אבל לא ליצירה. ובמאן נוקים ורב יעבד צעיר, על שהוא רב וגדול בשעורו מן הלב והוא עובד ללב.

אמר רבי אבא, למה אתא פרשתא דא, אלא לאחזאה לבני עלמא דאף על גב דההיא שלימותא ליהוי בארעא, ארחה וטבעיה דעלמא לא אשתני. רבי ייסא אמר בא וראה הפכד הוא הצד ציד והוא ציד בפיו, והלב הוא החושב והוא (בראשית כח) יושב אהלים הדיא הוא דכתיב (בראשית כח) ויזד יעקב נזיד. חושב מחשבות, נושא ונותן בתורה.

ויזד יעקב נזיד. רבי בא בשם רבי אחא אמר, לעולם טבעו של עולם אינו משתנה, בא וראה, מה פתיב, ויזד יעקב נזיד, כמה דאת אמר אשר יזדו עליהם ותרגומו דחשיבו. כלומר הלב חושב ומהרהר בתורה בידיעת בוראו. מה פתיב, ויבא עשו מן השדה. והוא עיף. הפכד שדרף טבעו לצאת ולצוד ציד בפיו לבלוע ואינו מוצא, נקרא עיף. והוא אומר ללב, עד שאתה מהרהר בדברים אלו בדברי תורה, הרהר באכילה ובשתיה לקיים גופך. הדיא הוא דכתיב, ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה, פי כן דרפי לבלוע הדם ולשגר לשאר האברים. פי עיף אנכי, בלא אכילה ושתיה.

והלב אומר, תן לי הראשון והמבחר מפל מה שתבלע, תן לי בכורתך, הדיא הוא דכתיב, (בראשית כח) מכרה כיום את בכורתך לי, קונמייתא דתאיבא. עד שהלב מהרהר וחושב במאכל, בולע הפכד. דאלמלי ההוא כסופא והרהורא דלבא במאכל, לא יוכלו הפכד והאברים לבלוע דאמר רבי יוסי, פן דרף העבדים, שאינם אוכלים עד שהאדון אוכל.

והאברים לבלע. שאמר רבי יוסי, פן דרף העבדים - שאינם אוכלים עד שהאדון אוכל.